

Ansvarsregulerende utvalg

Tvistesak 4/02

Aktørenes navn er endret

**Tvistesak
mellom
Lillevik Sparebank og Storevik sparebank .
Erstatningskrav mot betalers bank etter belastning (tilbakeføring) av
betalingsmottakers OCR-konto som følge av feilaktig dobbeltkreditering**

Lillevik Sparebank har ved brev 22. mai 2002 til Ansvarsregulerende utvalg forelagt en tvistesak mellom Lillevik Sparebank og Storevik sparebank med anmodning om behandling og avgjørelse av saken.

Saken gjelder spørsmål om Storevik sparebank kan holdes ansvarlig for det tap Lillevik Sparebank vil kunne påføres (kr 85.051,-) som følge av den tilbakeføring som Storevik sparebank , filial Namsos, foretok 09.05.2001 etter en dobbeltoverføring til en OCR-konto i Lillevik Sparebank.

1. Sakens aktører

Parter:

Lillevik Sparebank: Klager og betalingsmottakers bank

Storevik sparebank: Innklaget og betalers bank

Andre aktører:

Ellevill Finans AS: Betalingsmottaker på vegne av factoringklient Furunål motor AS. Finansieringsselskap og datterselskap av Lillevik Sparebank

Bang AS: Betaler

2. Sakens faktum

Storevik Sparebank overførte 9. mai 2001 kr 85.051,- to ganger til en OCR-konto i Lillevik Sparebank tilhørende Ellevill Finans AS. Dobbeltoverføringen oppsto som følge av en feil i SMN. Det ene beløpet på kr 85.051,- var ment som oppgjør for et varekjøp som Bang AS hadde gjort hos Ellevill Finans' factoringklient Furunål motor AS. På grunn av dobbeltoverføringen foretok Storevik Sparebank samme dag en tilbakeføring på kr 85.051,- til Bang AS ved å belaste Ellevill Finans' OCR-konto i Lillevik Sparebank.

For Ellevill Finans fremsto transaksjonene som en dobbeltoverføring selv om ett av beløpene ble tilbakeført umiddelbart. Etter anmodning fra Bang tilbakebetalte Ellevill Finans 9 dager senere kr 85.051,- direkte til Bang. Etter denne siste tilbakebetalingen 18. mai viste bankavstemmingen at oppgjøret mellom Bang og Furunål motor sto udekket. Det er opplyst at Bang senere er gått konkurs.

3. Dokumenter i saken

Fra partene og sekretariatet har Ansvarsregulerende utvalg mottatt følgende dokumenter:

- a. Brev 24. januar 2003 fra Lillevik Sparebank til Ansvarsregulerende utvalg
- b. Brev 20. august 2002 fra Storevik Sparebank til Ansvarsregulerende utvalg
- c. Brev 22. mai 2002 m/ 2 bilag fra Lillevik Sparebank til Ansvarsregulerende utvalg
- d. Utdrag fra brev 22. mai fra Lillevik Sparebank til Ansvarsregulerende utvalg i en tilsvarende sak mellom Lillevik Sparebank og Sparebanken X.
- e. Diverse dokumenter i sak 6.5/01 fra møte 9. november i Ansvarsregulerende utvalg

4. Partenes anførsler og krav

Lillevik Sparebank anfører at verken Lillevik Sparebank eller Ellevill Finans hadde mulighet til å oppfange at det ene beløpet var tilbakeført av Storevik Sparebank. Hadde Ellevill Finans fått opplyst dette for eksempel gjennom en korreksjonsmelding fra Storevik Sparebank etter finansavtaleloven § 33, ville Ellevill Finans ikke tilbakebetalt beløpet til Bang . Lillevik Sparebank viser i denne sammenheng til de svakheter som ligger i OCR-tjenesten i forbindelse med tilbakeføringer. OCR-rapporteringen gir betalingsmottaker opplysninger om krediterte beløp (dvs at det er gjort en dobbeltoverføring), men ikke at ett beløp er tilbakeført. Lillevik Sparebank henviser til at saken ble behandlet av Ansvarsregulerende utvalg i møte 9. november 2001 (sak 6.5/01) og at Bankenes Standardiseringskontor (BSK) opplyste at det i løpet av høsten 2002 ville bli igangsatt et arbeid med sikte på å gi betalingsmottaker detaljert (elektronisk) informasjon om betalers banks tilbakeføringer dersom betalingsmottaker har tilrettelagt for dette.

Lillevik Sparebank mener at selv om Ellevill Finans er et finansieringsselskap og datter av banken, opptrådte Ellevill Finans i denne sammenheng som en vanlig næringskunde av banken. Lillevik Sparebank viser til at Ellevill Finans vil forholde seg til sin bankforbindelse der det skjer uidentifiserte belastninger på Ellevill Finans konto i banken. Lillevik Sparebank avviser derfor anførselen fra Storevik Sparebank om at saken gjelder et forhold mellom Lillevik Sparebank og Ellevill Finans og at saken på det grunnlag ikke kan behandles av Ansvarsregulerende utvalg.

Lillevik Sparebank viser til at det ikke eksisterer klare ansvarsfordelingsregler mellom bankene på dette området, men mener at alminnelige ansvarsregler tilsier at Storevik Sparebank må sitte med ansvaret fordi dobbeltoverføringen er årsaken til tapet.

Mot denne bakgrunn krever Lillevik Sparebank at Storevik Sparebank er erstatningsansvarlig for tapet på kr. 85.051,-.

Storevik sparebank: anfører prinsipalt at saken må avvises fra behandling i Ansvarsregulerende utvalg med grunnlag i Regelverk for Ansvarsregulerende utvalg § 7 om at kun banker og BSK kan bringe saker inn for utvalget. Lillevik Sparebank viser til at saken gjelder et forhold mellom Lillevik Sparebank og bankens datterselskap Ellevill Finans. Storevik Sparebank viser også til at Lillevik Sparebank ikke kan

14.04.2003 tah

opptre som part i saken, da saken gjelder en konflikt mellom Storevik Sparebank og Ellevill Finans .

For øvrig viser Storevik Sparebank til at Ellevill Finans selv er årsak til tapet. Storevik Sparebank fremhever at Ellevill Finans tilbakebetalte det aktuelle beløp til Bang hele ni dager etter dobbeltoverføringen uten å foreta nærmere undersøkelser av saken internt (bl.a. egne transaksjonslister/kontoutskrifter), eller henvendelse til Storevik Sparebank. Videre ville etter Storevik Sparebanks oppfatning en bankbekreftet dokumentasjon fra Bang ha avdekket at ett av beløpene allerede var blitt tilbakeført til betaler. Storevik Sparebank mener mot denne bakgrunn at Ellevill Finans selv er årsak til tapet pga manglende undersøkelser og kontroll- og dokumentasjonsrutiner, og at forholdet ikke kan bebreides Storevik Sparebank.

Endelig viser Storevik Sparebank til at de uansett gikk for lang tid fra dobbeltoverføringen til tilbakebetalingen fra Ellevill Finans fant sted (9 dager), slik at dette i seg selv innebærer at Storevik Sparebank ikke er ansvarlig for Ellevill Finans tilbakebetaling og tap.

Storevik Sparebank anser seg ikke ansvarlig og avviser erstatningskravet fra GNS.

5. Ansvarsregulerende utvalgs vurderinger

Partsforholdet og avvisingsspørsmålet

Ansvarsregulerende utvalg mener at Ellevill Finans i denne sammenheng er å betrakte som ordinær næringskunde i GNS. Det forhold at Ellevill Finans er et finansieringsselskap og datterselskap i LILLEVIK SPAREBANKer i utgangspunktet uten avgjørende betydning i denne saken.

Utvalget har imidlertid forståelse for innvendingene fra Storevik Sparebank om at Lillevik Sparebank ikke kan være part i tvisten. Tatt i betraktning at Ellevill Finans er bankens datterselskap vil det utad kunne bli lagt til grunn identifikasjon mellom konsernselskapene. Det kan derfor ikke utelukkes at banken gjennom sitt erstatningskrav mot Storevik Sparebank i realiteten har trådt inn i Ellevill Finans' krav mot Storevik Sparebank/Bang . Utvalget vil etter en helhetsvurdering likevel holde fast ved utgangspunktet om at det består et formelt partsforholdet mellom Lillevik Sparebank og Ellevill Finans og at Lillevik Sparebank i denne saken opptrådte som Elcons bankforbindelse. Lillevik Sparebank vil således på grunnlag finansavtaleloven og kontoavtalen kunne bli holdt objektivt ansvarlig overfor Ellevill Finans for ikke ha passet godt nok på Elcons kontopenger.

Videre pretenderer Lillevik Sparebank å ha et erstatningskrav mot Storevik Sparebank som utvalget må forholde seg til i den forstand at kravet må realitetsbehandles.

Utvalget mener således at saken på dette grunnlag ikke skal avvises.

Spørsmål om ansvar for Storevik Sparebank

Dobeltoverføringen på 2x kr 85.051,- til Elcons OCR-konto i Lillevik Sparebank oppsto som følge av en feil i SMN. Utvalget legger til grunn at Storevik Sparebanks tilbakeføring 9. mai ble rettmessig utført i henhold til reglene i Alminnelig regelverk om interbanktransaksjoner § 10.

Tilbakebetalingen den 18. mai skjedde på initiativ fra Ellevill Finans, og Lillevik Sparebank utførte dette som et ordinært oppdrag. Utgangspunktet er derfor at Ellevill Finans selv er ansvarlig for oppdraget og Lillevik Sparebank er ansvarlig for gjennomføringen. For at Storevik Sparebank skal kunne holdes ansvarlig må man således vurdere om det finnes et grunnlag som Ellevill Finans kan holde Lillevik Sparebank og/eller Storevik Sparebank erstatningsansvarlig på. Dersom Ellevill Finans kan kreve dekning av Lillevik Sparebank må det dernest vurderes om det finnes et grunnlag som Lillevik Sparebank kan holde Storevik Sparebank ansvarlig på.

Et mulig ansvarsgrunnlag som utvalget vil drøfte nedenfor, er om Ellevill Finans ikke fikk tilstrekkelig informasjon fra Storevik Sparebank om tilbakeføringen, slik at Ellevill Finans ble forledet til å foreta tilbakebetalingen den 18. mai. Det er særlig spørsmål om Storevik Sparebank skulle sendt melding etter finansavtaleloven § 33. Videre vil utvalget drøfte betydningen av at OCR-tjenesten ikke gir informasjon om tilbakeføringer/kontobelastninger.

Melding etter finansavtaleloven § 33

Utvalget legger til grunn at bestemmelsen i finansavtaleloven § 33 er slik å forstå at det er den bank som har begått feilen som skal underrette kontohaver (både betaler og betalingsmottaker), dvs her SMN. Denne underretningsplikten kan imidlertid etter § 33 annet punktum gjennomføres ved at opplysningen fremkommer på kontoutskriften til kontohaver, så fremt ”feilen er rettet på en slik måte at det ikke er noen reell mulighet for at kontohaveren kan ha fått uriktige opplysninger om disponibelt beløp på kontoen”. Storevik Sparebank gjennomførte tilbakeføringen umiddelbart etter at dobbeltoverføringen hadde funnet sted og disponibelt beløp på Ellevill Finans’ konto var således kort tid etter den samme som om dobbeltoverføringen ikke hadde skjedd. Utvalget mener derfor at unntaksregelen i § 33 andre punktum om underretning gjennom kontoutskriften var tilstrekkelig i dette tilfellet. Storevik Sparebank var således etter utvalgets vurdering ikke forpliktet å underrette Ellevill Finans uten ugrunnet opphold. Utvalget vil tilføye at det i interbankregelverket ikke er bestemmelser som pålegger betalers bank underretningsplikt ved feilføringer.

Begrensninger i OCR-rapporteringen

Ansvarsregulerende utvalg er fra tidligere av kjent med at OCR-tjenesten har visse begrensninger for så vidt gjelder rapporteringen til betalingsmottaker i forbindelse med tilbakeføringer av feilkrediteringer på OCR-konto. Spørsmålet ble drøftet av utvalget i møte 9. november 2001 (sak 6.5/01). OCR-tjenesten gir ikke betalingsmottaker melding om tilbakeføring av den ene betalingen etter dobbeltoverføring. OCR-rapporteringen gir bare betalingsmottaker melding om godskrevet beløp, ikke tilbakeføringen.

OCR-tjenesten er med andre ord et meldings- og informasjonssystem ved kreditering av konto. Tilbakeføringer i form av kontobelastninger inngår således ikke i samme meldingssystem. Storevik Sparebank foretok en helt regulær tilbakeføring 9. mai i overensstemmelse med Alminnelig regelverk om interbanktransaksjoner § 10. At tilbakeføringen ikke ble fanget opp i GNS’ rapporteringer til sin OCR-kunde Ellevill Finans pga begrensninger i OCR-systemet, kan etter utvalgets mening Storevik Sparebank ikke lastes for. Utvalget kan heller ikke se at denne begrensningen i systemet kan påføre Lillevik Sparebank noe kontraktsmessig ansvar i forhold til

14.04.2003 tah

Ellevill Finans; slik rapportering kan utvalget ikke se at Ellevill Finans er lovet eller har noen berettiget forventning om. Hertil kommer at Ellevill Finans selv kan bebreides for ikke å ha foretatt tilstrekkelige undersøkelser før tilbakeføring, jf drøftelsen nedenfor.

BSK har overfor sekretariatet opplyst at bankene og BBS tar sikte på en forbedret versjon av OCR-rapporteringen 1. kvartal 2004. Dette vil gi betalingsmottaker detaljert (elektronisk) informasjon om betalers banks tilbakeføringer dersom betalingsmottaker har tilrettelagt for dette. En fremtidig systemforbedring av OCR-rapporteringen vil ikke avhjelpe partene i den foreliggende sak.

Ellevill Finans' kontroll før tilbakebetaling til Bang

Ovenfor er antatt at Ellevill Finans neppe kan kreve sitt tap erstattet av GNS. Nedenfor skal drøftes om Ellevill Finans på en mer forsvarlig måte burde ha kontrollert grunnlaget for tilbakebetalingskravet før Ellevill Finans returnerte kr 85.051,- den 18. mai.

En oppdatert kontoutskrift pr 18. mai med transaksjons- og saldoopplysninger fra og med 9. mai ville etter utvalgets mening ha avdekket at kontoen ble belastet for samme beløp som følge av tilbakeføringen. Den var riktignok ikke merket (identifisert) i forhold til dobbeltoverføringen, men beløpet og datoen hadde fremgått av kontoutskriften. Etter det utvalget kan se burde Ellevill Finans ha undersøkt egne kontoopplysninger nærmere og innhentet eventuelt supplerende informasjon fra sin bankforbindelse (GNS), før tilbakebetalingen fant sted. Det ville også vært naturlig å be om en nærmere dokumentasjon fra Bang som eventuelt ville ha avdekket at beløpet allerede var tilbakeført. Tilbakebetalingen 18. mai må etter utvalgets vurdering Ellevill Finans selv bære risikoen for og Lillevik Sparebank er neppe forpliktet til å dekke Elcons tap i den forbindelse.

6. Uvalgets konklusjon

Ansvarsregulerende utvalg mener at Storevik sparebank ikke handlet erstatningsbetingende uaktsomt i forhold til Lillevik Sparebank (eller Ellevill Finans) i forbindelse med at Ellevill Finans tilbakebetalte beløpet den 18. mai 2001.

Ansvarsregulerende utvalg har på denne bakgrunn kommet til at Lillevik Sparebanks erstatningskrav mot Storevik sparebank på kr 85.051,- ikke har ført frem.

Utvalgets konklusjon er enstemmig.

----oOo----

Følgende medlemmer og varamedlemmer deltok under behandlingen:

Erik Bøhn, Gunner Harstad, Åse Hornsletten, Knut Kvalheim og Kjetil T. Holmen
Randi Harethon og Erik Kikut

Følgende medlemmer deltok ikke under behandlingen: X

Oslo, 18. mars 2003

14.04.2003 tah

Ansvarsregulerende utvalg
Tore A. Hauglie
Sekretær